

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Tor Punsvik
Tlf.: 38 17 62 08

Deres ref.:
Vår ref.: 2014/3330

Vår dato: 21.06.2014
Arkivkode: 442.22

Vest-Agder Bondelag
Postboks 298
4663 Kristiansand S

Vest-Agder Sau & Geit
v/ leder Sven Haughom, Haughom
4440 Tonstad

Det interkommunale skadefellingslaget i Vest-Agder
v/ Kjell Magne Larsen, Haukeli
4580 Lyngdal

Vest-Agder Bonde- og Småbrukarlag v/ leder Helge Fossen
Kalland
4737 Hornnes

Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning
v/ leder John Øyslebø
4532 Øyslebø

Øvrige kopimottakere,
se adresseliste

Skadefellingstillatelse på ulv i Vest-Agder i perioden fra og med 21. juni til og med 4. juli i 2014

Fylkesmannen har av eget tiltak gitt skadefellingstillatelse på 1 ulv i Vest-Agder, med 2 ukers virkning fra og med 21. juni til og med 4. juli i år. Bakgrunnen for tillatelsen er dokumenterte skader voldt på bufe i Brådland i Lindesnes kommune 20. juni i år. Vilklårene for skadefellingstillatelsen er gitt i dette brev. Fellingstillatelse er gitt det interkommunale skadefellingslaget i Vest-Agder. Fylkesmannens avgjørelse kan etter forvaltningslovens §§ 28 og 29 påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra vedtaket er kjent, og eventuell klage sendes til Fylkesmannen.

Vi viser til innkommet varsel fra saueeier 20. juni, som fant 3 døde bufe på inngjerdet innmark. Saueeier skulle samle dyra for å frakte disse til fjellbeite da han fant 2 drepte værslam og et værslam jaget på vann og druknet. De drepte dyra var fremdeles varme og saueeier varslet umiddelbart Statens Naturoppsyn (SNO), og lokal rovviltkontakt og regional rovviltansvarlig reiste umiddelbart til området.

Bakgrunn

Statens Naturoppsyn dokumenterte at de to værslammene var drept av ulv, mens det siste ble antatt jaget på tilgrensende vann der det druknet.

Bestemmelser og vilkår

Rovviltnemnda i Region 1 har i brev av 1. april i år vedtatt at kvoten for betingede skadefellingstillatelser på ulv i regionen er på inntil 4 ulv. Innen denne kvote kan fylkesmennene i Region 1 gi skadefellingstillatelser når øvrige krav er tilfredsstilt. Det er per dato ikke felt ulv i regionen i år.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og overgangsbestemmelser i § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 1,3 og 12, hvor det framgår:

Formålet med naturmangfoldloven (§1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bæreriktig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 1.

Etter naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er seinere omtalt i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnader ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder uttak av ulv, og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Fylkesmannen anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Fylkesmannen legger til grunn at denne beslutningen blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldlovens § 8.

Naturmangfoldlovens § 18. (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,*
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,*
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,*

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.....

Rovviltforskriftens § 1. (Formål)

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriftens § 3. (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking)

I Norge skal det være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger.

Rovviltforskriftens § 9. (Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling)

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Direktoratet for naturforvaltning, jf. § 13.

Fylkesmannen kan delegerer sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) områdets betydning som beitemark*
- b) skadenes omfang og utvikling*
- c) potensialet for fremtidige skader*
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, samt metoder for felling. Det kan også gis bestemmelser om dekning av påløpte utgifter i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Fylkesmannen kan etter rovviltforskriftens § 9 gi tillatelse til betinget skadefelling av ulv. En forutsetning for å innvilge en fellingstillatelse er at felling kan rettes mot bestemte individer som gjør skade og at det foreligger vesentlige skader. Før felling ev. tillates skal forebyggende tiltak være utprøvd i rimelig utstrekning, jf. kommentaren til § 9 i rovviltforskriften.

Rovviltforliket 2011

Rovviltforliket sommeren 2011 understreker at « Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsetningen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølgingen av denne.»

Videre i forliket står det bl.a. at:

«Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsgrunnlag i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konflikten mellom dem blir større enn nødvendig Rovviltforvaltningen må baseres på en politikk der hensynet til å sikre overlevelse av alle de store rovviltartene i norsk natur må kombineres med en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konflikten og motvirke utrygghet innenfor den todelte målsetningen.»

Det understrekes også i punkt 2.2.19 i rovviltforliket at:

«Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd..»

Brev fra Klima- og miljødepartementet av 28.04.2014

I brev fra ministeren sies bl.a.:

- * Et tydeligere skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder.
- * Forvaltning av ulv er nå et særlig aktuelt og krevende tema i flere sammenhenger.
- * Jeg vil likevel be samtlige forvaltningsmyndigheter i rovviltforvaltningen om å ha høy beredskap og tett oppfølging slik at vi så langt det er mulig sikrer at uttak av rovvilt gjennomføres i prioriterte beiteområder for å redusere konfliktnivået.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Vi viser til data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt og anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8, er tilstrekkelig ivaretatt. Føre-var prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik kunnskap, jf. naturmangfoldlovens § 9. Vi viser også til Rovviltnemnda for Region 1 sitt vedtak i brev av 12. juni i år.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulv utsettes for, jf. naturmangfoldlovens § 10. Utover enkelte påkjørsler, ulovlig jakt og tilfeller av sjukdommer skjer avgang av ulv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Bestandssituasjonen

Overvåking av ulv i Norge blir utført i samarbeid med de ansvarlige for overvåkingen i Sverige og Finland. Den norske ulvebestanden blir hovedsakelig overvåket ved å spore individer på snøen om vinteren og ved å analysere DNA fra hår og ekskrementer. Den foreløpig siste statusrapport fra Høgskolen i Hedmark og Rovdata er at det per 15. mars i år var påvist 65-73 ulver i Norge inklusive grenserevirer. 33-37 ulver er kun bekreftet på norsk side av grensen. Bestandsmålet for ulv ble oppnådd innenfor forvaltningsområdet i 2010, 2011, 2012 og 2013. For å få mer informasjon om dette henvises til www.rovdata.no.

Videre viser erfaring fra tidligere år at forflytning av unge utvandrende ulv kan skje raskt på vår og forsommer. En stor andel av utvandrende ulv som felles som skadegjørere har sitt opphav i Sverige.

I henhold til Stortingets vedtak (2004) skal det ikke være ynglende ulv i rovviltregion 1, og store deler av Vest-Agder anses å være prioriterte beiteområder. Fellingstillatelse på ulv kan gis ved påvist skade eller fare for skade i prioriterte beiteområder.

Rovviltnemnda har i sin forvaltningsplan sagt at dersom det foreligger indikasjon om at et individ er innvandrer fra finsk-russisk bestand og anses å ha betydning for den sørskandinaviske bestanden, skal terskelen for felling være høyere. Det er ikke registrert ulv med finsk-russisk opphav i landsdelen de siste 15 år, og det foreligger heller ikke indikasjon på at det aktuelle skadegjørende individet(r) har den bakgrunn. Fylkesmannen har ikke informasjon i dag som tilsier at det skadegjørende individet er et slikt genetisk viktig individ, og vi anser sannsynligheten for dette som liten.

En skadefelling har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Fylkesmannen kan også vurdere å gi skadefellingstillatelse på eget initiativ uten forutgående søknad, og har regelmessig praktiserte dette prinsipp. Fylkesmannen legger i sin vurdering vekt på det eventuelle totale skadeomfanget, skadens fordeling i tid og rom, sannsynligheten for nye skader, områdets betydning som beiteområde og prinsippet om differensiert forvaltning. Dette er vurdert opp mot det en vet om bestandssituasjonen for ulv og forskriftens krav om differensiert forvaltning.

Vurdering av skader og områdets betydning som beiteområde

For å unngå en skadeutvikling er vi av den oppfatning at det er viktig å iverksette tiltak raskt. Muligheten for å gjennomføre andre forebyggende tiltak vurderes i dette tilfellet som liten. Utvidet tilsyn vil kunne bidra til å forebygge og begrense ytterligere tap, samt bidra til at nye tilfeller av tap oppdages på et tidlig tidspunkt slik at dette kan dokumenteres. Berørte saueiere anbefales å vurdere innkalling av kadaverhundtjeneste som er etablert i fellesskap i Agderfylkene fra 2013.

Fylkesmannens vedtak

Ut fra vurderingene over og av prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) og 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), vedtak i regional rovviltnemnd av 29. mai i år og med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, og overgangsbestemmelser i naturmangfoldlovens § 77 jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf. §§ 1 og 3 gir Fylkesmannen tillatelse til felling av 1 ulv i perioden fra 21. juni til og med 4. juli 2014. Vilkår for tillatelse er gitt i dette brev. Fellingstillatelsen gjelder for hele Vest-Agder fylke. Vedtaket vil bli lagt inn i miljøvedtaksregisteret.

Vedtaket kan innen tre uker påklages til Miljødirektoratet etter forvaltningslovens §§ 28 & 29. Eventuell klage sendes til Fylkesmannen.

Vilkår for skadefellingstillatelsen

1. Tillatt område for felling er avgrenset til hele Vest-Agder fylke.
2. Fellingstillatelsen er gitt til interkommunalt skadefellingslag i Vest-Agder ved leder Kjell Magne Larsen. Fellingsleder har ansvar for å oppnevne fellingslag, innen rammen som er satt i avtale med vertskommune Åseral og Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning i Vest-Agder. Leder av skadefellingslaget er ansvarlig for at det foreligger lister over alle deltakere i fellingsforsøk. Kopi av listen sendes Fylkesmannen. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
3. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt godkjent skyteprøve for bruk av rifle på storvilt, seinest i 2013 og være registrerte lisensjegere i jegerregisteret. Alle deltakere i fellingslaget skal være kjent med dette brevets innhold, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.

4. Tillatelsen gjelder fra og med 21. juni til og med 4. juli i år.
5. Dersom kvoten som er satt for betingede skadefellingstillatelser på ulv i Region 1 fylles vil tillatelsen umiddelbart bli inndradd.
6. Det skal kun nyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillter krav til ulv, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst.
7. Alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles skal uten opphold meldes til Statens Naturoppsyn, eller Fylkesmannens viltforvalter på mobil 90 61 94 71 og nærmeste politimyndighet.
8. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere etter hvert fellingsforsøk direkte til viltforvalter, per mobil eller e-post.
9. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltlovens § 35.
10. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger framvise felt dyr til SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.
11. Den økonomiske rammen for den enkelte skadefellingsaksjon avklares i forkant med Fylkesmannen, i tråd med avtale inngått av skadefellingslaget, vertskommune og Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning, og § 9a i Forskrift om forvaltning av rovvilt.

Leder av skadefellingslaget må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører timelister og oversikt over kjørte kilometer mv. En slik fellingslogg skal sendes til Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp.

Rovviltnemnda og berørte parter i Vest-Agder orienteres i dag om dette vedtaket. Orientering vil bli lagt ut på fylkesmannens nettsider.

Med hilsen

Tom Egerhei (e.f.)
ass. fylkesmann

Tor Punsvik
viltforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi sendt som e-post av saksbehandler:

Fylkesmannen og ass. fylkesmann
Kommunene i Vest-Agder
Skadefellingslaget i Vest-Agder v/ leder og nestleder
Arbeidsutvalget for kommunal viltforvaltning i Vest-Agder
Åseral kommune (vertskommune for skadefellingslaget) v/ Ingunn Kile
SNO v/ Jon Erling Skåtan og Kristian Eiken Olsen
Direktoratet for naturforvaltning
Rovviltnemnda for Region 1 v/ sekr. Anders Braa
Kontaktutvalget for rovviltsaker i Vest-Agder
Fylkesmennene i Rogaland og Aust-Agder
Agder Politidistrikt (bes videresendt til lokale lensmannskontor)
Mattilsynet i Rogaland og Agder
Fylkesmannens landbrukskontor, her
Vest-Agder Jeger- og Fiskerforbund
Naturvernforbundet i Vest-Agder
Våre Rovdyr

Epostlista:

fmvaako@fylkesmannen.no; fmvatre@fylkesmannen.no; fmvaorn@fylkesmannen.no;
fmvaksg@fylkesmannen.no; fmvadps@fylkesmannen.no; post@aseral.kommune.no;
post@sirdal.kommune.no; post@kvinesdal.kommune.no;
postmottak@lindesnes.kommune.no; postmottak@haegobostad.kommune.no;
postmottak@sogne.kommune.no; post@flekkefjord.kommune.no;
post@lyngdal.kommune.no; post@mandal.kommune.no; post@farsund.kommune.no;
post@kristiansand.kommune.no; post@vennesla.kommune.no; info@audnedal.kommune.no;
service@marnardal.kommune.no; postmottak@songdalen.kommune.no;
roger.thorsland@aaseral.com; rogtho@ae.no; klar3@online.no; tomeiken@broadpark.no; o-h4@frisurf.no; tanders@c2i.net; ingunn.kile@aseral.kommune.no; Jon-Erling.Skatan@DIRNAT.NO; kristian.eiken.olsen@statskog.no; post@miljodir.no;
fmroatb@fylkesmannen.no; FMAAPKO@fylkesmannen.no; post.agder@politiet.no;
Bal@vaf.no; vest-agder@njff.org; bgr@politiker.vaf.no; omo@politiker.vaf.no;
shaughom@gmail.com; bjorg.hellem@vaf.no; john.oyslebo@neitileu.no;
finn.aasheim@bondelaget.no; kristian.eiken.olsen@statskog.no;
torbjorn.fredriksen@online.no; Bjarne.Aasland@mattilsynet.no; helge.fossen@online.no;
oystein.stamland@rivco.no; fmvaosg@fylkesmannen.no; klar3@online.no;
manflaa@start.no; ove.myklebust@lr.no; pjp@naturvernforbundet.no; yngkve@gmail.com;
peder@doebbla.no;